

Handläggare
Thomas Levin
Telefon: 08-50808056

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2017-03-09

Lägesrapport av hållbarhets- kommissionens arbete

Remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Maria Laxvik
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stockholms stad inrättade 2015 en kommission för ett socialt hållbart Stockholm. I detta ärende önskar kommunstyrelsen alla nämnders och styrelsers synpunkter kring förslagen i de fyra delrapporter som kommissionen utarbetat under våren 2016. De behandlar ungas etablering på arbetsmarknaden, det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling, hållbar skolutveckling och medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser.

I enlighet med genomförandestrategin föreslår stadsledningskontoret att rapporternas analyser och förslag till åtgärder efter remissbehandling prövas av kommunstyrelsen i upprättandet av budget 2018.

[Nivå 1]
[Nivå 2]

[Besöksadress]
[Postadress]
[Postnr] [Ort]
Telefon [Telefon]
Växel [Växel]
Fax [Fax]
e-postadress
[hemsida]

Prövningen av åtgärder i budgetprocessen förutsätter att berörda nämnder och bolagsstyrelser redovisar hur de ser på sina verksamhetsområden i förhållande till den analys och beskrivning som redovisas i rapporterna, samt på förutsättningarna att genomföra de åtgärder som kommissionen lägger fram.

Förvaltningen vill framhålla vikten av den typ av faktaunderlag som lyfts fram i kommissionens rapporter. Många av de åtgärdsförslag som presenteras kommenteras i tjänsteutlåtandet, särskilt avseende rapporterna om det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling och medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser.

Bakgrund

Stockholms stad har inrättat en kommission för ett socialt hållbart Stockholm i enlighet med beslut i stadens budget för 2015. Den första rapporten – *Skillnadernas Stockholm* – remissbehandlades under vintern 2015/2016. Arbetet resulterade bland annat i uppdraget att utarbeta lokala utvecklingsprogram (LUP).

I juni 2016 beslutade kommunfullmäktige om en strategi för genomförande av åtgärder framlagda av kommissionen. Genomförandestrategin bygger på integrering av åtgärder i ordinarie budgetprocess och på förstärkt finansiering via stadens sociala investeringsfond.

Ärendet

Beskrivningen under denna rubrik är hämtad från stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Detta ärende utgör en lägesrapport från kommissionens arbete och redogör för de fyra delrapporter som kommissionen utarbetat under våren 2016. De behandlar hållbar skolutveckling, ungas etablering på arbetsmarknaden, medborgarnas inflytande i stadens beslutsprocesser och det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling.

I enlighet med genomförandestrategin föreslår stadsledningskontoret att rapporternas analyser och förslag till åtgärder prövas av kommunstyrelsen i upprättandet av budget 2018.

Prövningen av åtgärder i budgetprocessen förutsätter att berörda nämnder och bolagsstyrelser redovisar hur de ser på sina verksamhetsområden i förhållande till den analys och beskrivning som redovisas i rapporterna, samt på förutsättningarna att genomföra de åtgärder som kommissionen lägger fram.

Fokus på unga som varken arbetar eller studerar (A)

Rapporten *Dold potential - hinder och möjligheter för unga stockholmares etablering på arbetsmarknaden* konstaterar att unga stockholmare generellt inte har några större svårigheter att komma ut i arbete. Vissa specifika grupper av unga har dock väsentligt sämre arbetsmarknadsutfall än andra. Dessa grupper är i första hand unga utan fullständiga gymnasiebetyg, unga med utländsk bakgrund och unga med funktionsnedsättningar.

Rapporten sätter fokus primärt på gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Eftersom en hög andel unga har studier som huvudsaklig sysselsättning riskerar ungdomsarbetslöshet att bli ett missvisande mått när ungas inaktivitet och utanförskap ska beskrivas. Vidare beräknas arbetslöshet normalt sett som andel av arbetskraften, vilket exkluderar personer som står utanför arbetskraften; d.v.s. personer som av olika anledningar inte står till arbetsmarknadens förfogande. Andelen UVAS beräknas istället baserat på befolkningen i det relevanta åldersspannet.

Kommissionen konstaterar att det pågår ett flertal insatser i stadens verksamheter för att stötta unga utrikes födda och unga med funktionsnedsättning. Eftersom arbetet involverar många aktörer försvåras samordningen och glapp mellan insatser uppstår. Exempelvis visar uppföljningar att många som slutfört gymnasiesärskolan går vidare till daglig verksamhet utan att prövas mot, eller stötts till, ett arbete. Kommissionen ser därför ett behov av att utveckla samarbetet mellan arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna i syfte att skapa bättre vägar till arbete för unga med funktionsnedsättning. För unga ensamkommande kan samverkansformerna utvecklas genom att tillgängliggöra arbetsmarknadsinsatser på stadens boenden. Det kan också finnas ett behov av att pröva möjligheten att inkludera asylsökande ungdomar i stadens kommunala aktivitetsansvar.

I rapporten rekommenderas Stockholms stad också att ta initiativ till att, tillsammans med näringslivet, utreda behovet av stöd till arbetsgivare för rekrytering av särskilda målgrupper. Information, utbildning och handledning är exempel på stöd som bidrar till minskad förekomst av fördomar och diskriminering.

Omsorg om ytterstadens offentliga rum (B)

Rapporten *Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet* (2016) utreder det offentliga rummets betydelse för en socialt hållbar samhällsutveckling.

Det offentliga rummet binder samman Stockholms olika delar och utgör spelplats för stadslivet. Omhändertagandet och utvecklingen av stadens gemensamma rum är därför avgörande för att skapa en sammanhållen stad. Arkitektoniskt väl gestaltade och kulturellt innehållsrika offentliga stadsrum kan främja såväl social sammanhållning och trygghet, som en mer levande och attraktiv närmiljö för medborgare i hela staden.

I Stockholm ligger i många fall villaområden, industriområden och områden som domineras av flerbostadshus lokaliserade för sig, avskilda av vägar, spår, vatten och grönområden. På flera platser innebär det avståndsskapande mellanrum mellan och inom områden. Genom bättre gestaltning och programmering av stadsmiljön, tillägg av bostäder, tillskapandet av parker och stråk, strategisk lokalisering av skolor, kulturverksamheter samt annan service kan dessa mellanrum utvecklas till platser som främjar möten mellan människor och bidrar till tryggare stadsmiljöer.

Kulturens betydelse i stadsutvecklingen beskrivs särskilt i rapporten. Kulturhändelser, -verksamheter och materiella kulturuttryck såsom arkitektur, kulturmiljö och offentlig konst har betydelse för människors gemensamma och individuella identitetsskapande och för deras känsla av samhörighet med en plats. En ökad kulturnärvaro främjar också trygga och levande stadsdelar med olika lokal karaktär. Både människors egen tillgång till kultur, och till andra människor som är aktiva och deltar i skapandet av kultur, har betydelse för att främja jämlika livsvillkor.

Biblioteken konstateras vara en god kulturell infrastruktur som kan ge förutsättningar för möten mellan människor lokalt eller mellan olika delar av staden, och fyller en särskilt viktig funktion i socioekonomiskt svaga områden där trångboddhet är ett problem. Kartläggningen visar att biblioteken är väl fördelade över staden. Avseende mötesplatser redogör också rapporten för att det ekonomiska stödet till lokalförvaltande organisationer som driver samlingslokaler i ytterstaden ökat påtagligt sedan 2014, även relativt innerstaden.

För att främja jämlika livsvillkor rekommenderar kommissionen att resurser och investeringar i högre grad styrs till platser där stadsrummen behöver utvecklas, men där de ekonomiska förutsättningarna för exploatering är mindre i närtid. Riktade investeringar i dessa områdens offentliga miljöer förväntas bidra både till ökad trygghet och trivsel, samt till ökade

exploateringsmöjligheter och bättre markutnyttjande på sikt. Därför menar kommissionen i rapporten att även enprocentsregeln för investeringar i offentlig konst borde utvecklas för att bidra till en mer jämlik fördelning av konstnärlig gestaltning i staden.

Socialt värdeskapande ska vara en viktig utgångspunkt i stadsbyggandet. Av det skälet är det angeläget att markanvisningar och detaljplaner inbegriper tydliga ställningstaganden avseende enskilda projekts bidrag till det sociala livet på en plats. Kommissionen konstaterar också att en mer systematisk lokal samordning för platsutveckling behöver etableras. Det är av särskild betydelse på platser som inte är under exploatering, men där förbättringsbehoven är stora. Rapporten pekar på att arbetsmodeller och ansvar bör förtydligas för att dels få till stånd en bättre samordning mellan stadens nämnder och bolagsstyrelser, och dels förbättra samverkan med lokala intressenter.

Kulturnärvaro bör enligt kommissionens bedömning i högre grad användas aktivt som drivkraft för ett vitalt stadsliv och kulturlivsaspekterna behöver därför beaktas tidigt i stadsplaneringen. Ett handlingsprogram om mötesplatser för kultur kan bidra till att säkerställa ett rikt lokalt kulturutbud i de socioekonomiskt svagare stadsdelarna. Enligt rapporten kan kulturnärvaron i stadsmiljön göras mer jämlik, bland annat genom att fler konstnärsateljéer etableras i ytterstaden. Tillfällig arkitektur och kulturhändelser kan användas för att ge liv åt offentliga rum som är dåligt använda och otrygga eller har en potential att utvecklas till mötesplatser för stockholmare med olika bakgrunder.

En hållbar skola (C)

Rapporten *Den lärande skolan* (2016) behandlar skolans inre liv och centrala beståndsdelar för att uppnå en hållbar skolutveckling. En tidigare rapport från hållbarhetskommisionen, *En skola där alla ska lyckas* (2015), sätter fokus på de strukturella förutsättningarna för goda studieresultat och en likvärdig skola. Den rapporten behandlar vilka grupper som statistiskt sett har sämre förutsättningar att uppnå goda skolresultat, såsom elever med lågutbildade föräldrar, sent immigrerade barn och ungdomar samt elever boende i socioekonomiskt svaga områden. I Stockholm samlas idag elever med sämre förutsättningar för skolgång i allt större utsträckning på samma skolor, vilket förklarar ökande skillnader mellan skolor.

Endast utbildningsnämnden anmodas yttra sig.

Jämlika dialogprocesser (D)

Stockholms stad har som mål att vara demokratiskt hållbart. I *Skillnadernas Stockholm* (2015) konstaterade hållbarhetskommisionen att valdeltagandet i staden varierar påtagligt mellan områden med gynnsamma socioekonomiska förutsättningar och områden med mindre gynnsamma förutsättningar. I kommunalvalet 2014 skiljde det 54 procentenheter i valdeltagandet mellan det valdistrikt i staden som har det högsta valdeltagandet, och det som har det lägsta. Vid sidan av allmänna val erbjuds medborgare även andra former av delaktighet i, och inflytande över, beslutsfattande i Stockholms stad. I hållbarhetskommisionens rapport *Medborgare med mandat – dialog och delaktighet i Stockholms stad* står stadens processer för delaktighet och inflytande i fokus.

I rapporten konstateras tydliga skillnader i politiskt deltagande utifrån individers socioekonomiska bakgrund. Socioekonomiskt svagare grupper är i lägre grad politiskt aktiva och deltar i mindre utsträckning i val. Detta är ett problem om vissa grupper av individer genom sitt politiska deltagande påverkar politiska beslut i en riktning som inte avspeglar folkviljan i stort. Därtill visar forskning att socioekonomiskt svagare grupper är mindre aktiva i civilsamhällets organisationer.

Hållbarhetskommisionens rapport visar att deltagandeprocesser mellan val kan bidra till att stärka de vars röster sällan kommer till tals och som i lägre grad påverkar politiska beslut idag.

En förutsättning för att så ska ske är att deltagandeprocesser försäkras om att identifiera och nå individer och grupper som står längre från deltagande. I denna mening ska dialogprocesser sträva efter att komplettera det inflytande som mer resursstarka grupper redan besitter. Om så inte sker är risken överhängande att en medborgardialog enbart blir ytterligare en plattform för inflytande för redan resursstarka grupper. För att uppnå ett mer jämnt deltagande under själva dialogprocessen bör institutionella arrangemang som former för rekrytering av deltagande, val av plats, utformning av lokal och samtalsmetod noga övervägas, konstaterar hållbarhetskommisionen.

För att medborgardialoger ska kännas meningsfulla att delta i är det också av vikt att de rör icke-triviala frågor med tydlig koppling till politiska beslut och att de ger möjlighet till faktiskt inflytande.

I översynen konstateras flera förbättringsbehov avseende stadens deltagandeprocesser. Många dialoger behöver tydligare målgruppsanalys, uppföljning och utvärdering utifrån målsättningar. Omsorgen om att nå individer som står längre från deltagande kan förbättras. Dialogernas syfte och ämnesmässiga ramar kan förtydligas och hanteras genom förstärkt samordning av nämnder och bolagsstyrelser. Stadens förutsättningar att omhänderta civilsamhällets och enskilda medborgares egna initiativ kan utvecklas.

Triviala deltagandeprocesser utan tydlig koppling till politiska beslut löper risken att ha en skadlig inverkan på medborgarnas förtroende för Stockholms stad och eroderar långsiktigt möjligheterna att uppnå målet om en demokratiskt hållbar stad. Därför rekommenderar kommissionen att staden utvecklar förutsättningarna för meningsfullt medskapande i stadens beslutsprocesser. Medborgarbudget och medskapande dialoger är två former av deltagandeprocesser som i större utsträckning bör prövas för att möjliggöra reellt inflytande.

Kommissionen anser vidare att åtgärder bör vidtas för att minska risken att stadens deltagandeprocesser bidrar till ökad politisk ojämlikhet. Jämlika deltagandeprocesser kan säkerställas genom att rekryteringsmetoder tillämpas som särskilt fokuserar på att nå medborgare som vanligtvis inte kommer till tals. Jämlika deltagandeprocesser ställer också stora krav på själva genomförandet. Enligt rapporten bör därför lokala processledare utbildas för att säkerställa dialoger av hög kvalitet.

Enligt rapporten bör närvaron av samhällsvägledande och uppsökande funktioner förstärkas i socioekonomiskt svaga stadsdelar för att stimulera och tillvarata mindre resursstarka medborgares egna initiativ. Ett exempel är medborgarvärdarna i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd som, vid sidan av ett trygghetsskapande uppdrag, även har en samhällsvägledande funktion. Denna funktion bör utvärderas för att eventuellt utvecklas och spridas till andra stadsdelsnämnder.

Slutligen förordar kommissionen att en digital dialogportal utvecklas som systematiserar och tillgängliggör information om genomförda och kommande dialoger och den kunskap som dessa har ackumulerat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ekonomiavdelningen. I processen har såväl förvaltningsledningen som verksamhetsavdelningarna deltagit.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret önskar att alla nämnder och styrelser kommenterar tre åtgärdsförslag från rapporten om delaktighet. I övrigt uppmanas stadsdelsnämnderna att kommentera tre av rapporterna. Rapporten om skola behandlas enbart av utbildningsnämnden.

Rapport A: Dold potential - hinder och möjligheter för unga stockholmarnas etablering på arbetsmarknaden

Obligatoriska kommentarer

A2.3.1. Rikta sociala klausuler i upphandlingar till särskilt prioriterade grupper

Möjligheten att använda sociala klausuler i upphandlingar bör alltid prövas. Förvaltningen tror dock inte att alla verksamheter passar. I många sammanhang krävs specialkompetenser eller utbildningar. I rapporten nämns Trafikverkets upphandlingar som ett gott exempel. Inom stadsmiljö har liknande krav ställs av stadsdelsnämnden i tidigare upphandlingar.

A2.3.2 Åtgärd: Utveckla stadens arbete med arbetsdifferentiering

Äldreomsorg så väl som förskola brottas med brist på utbildad personal. Samtidigt styrs verksamheterna av stadens system för medelstildelning. Det är möjligt att erbjuda platser för serviceassistenter bara om kostnaden för verksamheten helt täcks.

A2.3.3. Främja kompetensbaserad rekrytering och motverka diskriminering vid rekrytering inom Stockholms stad
Förvaltningens uppfattning är att denna fråga åtminstone i huvudsak lösts genom stadens principer för kompetensbaserad rekrytering.

Övriga synpunkter på Rapport A

Under 2016 gick sju personer som vid årets början var beviljade daglig verksamhet enligt LSS inom Kungsholmen vidare till någon form av anställning på den öppna arbetsmarknaden. För att detta skulle vara möjligt har Enheten för personer med funktionsnedsättning arbetat med tydliga beställningar, uppföljbara mål, regelbundna uppföljningar och god kontakt med utförarna. En förutsättning för att det ska vara möjligt är självklart även att de aktuella utförarna av daglig verksamhet gör ett gott arbete med att tillsammans med brukaren upprätta en tydlig genomförandeplan

utifrån beställningen samt att utförarna har kontakter på den öppna arbetsmarknaden. För personer under 30 år som erhåller aktivitetsersättning finns ett samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan i de ärenden det är aktuellt.

Det goda resultatet under 2016 kommer naturligtvis inte vara möjligt att uppnå varje år, men det är hela tiden förvaltningens ambition att när så bedöms möjligt hjälpa brukaren vidare till egen försörjning.

På Kungsholmen är andelen unga vuxna som varken arbetar eller studerar mycket låg och många av dem är sannolikt ute och reser eller arbetar i andra länder. Inom kort, när ensamkommande flyktingungdomar ska vidare från introduktionsprogram till studier eller arbete, kan dock bilden ändras snabbt.

Rapport B: Staden där vi möts – arkitektur och kultur i det offentliga rummet

Förvaltningen synpunkter allmänt

För att underlätta för den oinsatte läsaren bör det finnas en ordlista eller att alla ord inledningsvis definieras eftersom vissa begrepp inte är etablerade. Vad menas med Kultur i just denna rapport, vad betyder kulturell närvaro osv.

Det sätt som kommissionen arbetat på, att ha fristående forskare anknutna till arbetet, är ett bra sätt att forskningsförankra kunskapen i rapporten. Det visar att resultatet är välunderbyggt. I branschen har dessa idéer längre florerat, men de får en ökad tyngt av empirisk underbyggnad.

I staden är det viktigt med platser man kan vara på utan att betala för sig, allmänna platsen utan vinstintresse. När det byggs allt fler centrumgallerior, hur fungerar de som allmän plats? På kvällarna är de stängda och vad gör det för stadsbilden? På dagtid vaktas de av väktare med uppdrag från centrumägaren. Dessa inomhuscentrum är byggda för att gynna den handel som finns där, inte primärt för att fungera som allmän mötesplats i demokratiskt syfte.

Det är bra med exempel som redovisas från olika projekt i Stockholm men det vore intressant även med exempel från andra städer och länder, hur de arbetar med dessa frågor.

I rapporten beskrivs flera av stadens styrdokument som är viktiga för att uppnå målet om en socialt sammanhållen stad, där

utvecklingen av Stockholms gemensamma stadsrum bidrar till detta mål. Förvaltningen anser att stadsdelsnämndernas parkplaner som anger strategier för utveckling av respektive stadsdelsområdes parker och gröna gaturum är viktiga att lyfta fram, dessa omnämns inte i rapporten. Förutom att parkplanerna utgör stadsdelsnämndernas styrdokument för satsningar i utvecklingen av parkerna, fungerar parkplanerna som underlag för stadsbyggnadskontorets stadsdelsvisa områdesplanering.

B2.1. Stärk det sociala investeringsperspektivet i stadsutvecklingen

Nämnden har tidigare besvarat remissen Gestaltad livsmiljö (SOU 2015:88) och ställt sig positiv till denna typ av åtgärder då en mer jämlik tillgång till goda livsmiljöer är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Stora förändringar har skett inom området arkitektur, form och design och samhället i stort och politiken bör formuleras utifrån samhällets nya utmaningar. Begreppet *gestaltad livsmiljö* ger en positiv och inkluderande syn på de offentliga miljöerna mellan husen och förvaltningen anser att regeringen bör fatta beslut i denna fråga för att satsningarna på t.ex. en utvecklingsfond för att främja arkitektur och design ska bli långsiktig och genomsyra alla samhällsområden.

Nämnden har också tidigare besvarat remissen Grönare Stockholm, och framfört att denna vägledning i olika skeden, från utredning till förvaltning kan bli ett bra stöd för stadens tjänstemän och för de konsulter som arbetar på uppdrag av staden. Förvaltningen ser dock att vägledningen behöver kompletteras och förtydligas för att kunna bli ett handfast arbetsverktyg för alla som arbetar med gröna frågor i staden. Att utveckla den strategiska vägledningen kan med fördel bli ett uppdrag som den strategiska samordningsgruppen skulle kunna ta fram. Detta skulle med fördel kunna bli ett eget dokument. Förvaltningen ser ett stort värde med att det strategiska arbetet med att förvalta och utveckla stadens gröna värden samordnas av en grupp under ledning av stadsträdgårdsmästaren. Den behöver bemannas av berörda aktörer som ansvarar för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden på de tekniska förvaltningarna och stadsdelsförvaltningarna. Samordningen av det strategiska arbetet är en viktig förutsättning för att uppnå målet om en jämställd och jämlik stad. Förvaltningen anser att rapporteringen ska ske samlat till berörda förvaltningschefer, men att detta även ska omfatta representanter från stadsdelsförvaltningarnas direktörer, förslagsvis med en representant från innerstaden, en från västerort och en från söderort.

Att förebyggande socialt arbete i längden blir billigare än att hantera samhällsproblem och kriminalitet som uppstår till följd av sociala problem får betraktas som allmän kunskap. Det som är svårt är att beräkna det i pengar. Kostnaderna kommer dessutom genast medan vinsterna av de satsningar som görs i dag kommer flera decennier senare. Detta är det stora dilemman när det gäller sociala frågor och hur mycket dessa satsningar får kosta. Generellt för alla de satsningar som föreslås i rapporten är att de är av godo och skulle bidra till en mer jämlik och rättvis stad men att de förvaltningar och bolag som ska göra dessa åtgärder då måste garanteras pengar och personella resurser att genomföra det.

B2.1.1 Styr investeringar i syfte att främja en god stadsmiljö i hela staden

Förvaltningen vill framhålla att det även i innerstadens perifera delar finns områden som kan jämföras med områden som i rapporten beskrivs som ”bortglömda”, och där det inte är på gång någon exploatering.

B2.1.2 Utveckla enprocentsregeln för att bidra till mer jämlik fördelning av konstnärlig gestaltning

Förvaltningen anser att det inte säger något att redovisa fördelningen av stödet till olika geografiska områden. Det intressanta är att jämföra fördelningen mellan medborgare. En sådan omräkning visar att innerstaden med 37 procent av befolkningen får 49 procent av stödet medan befolkningen i de tre fokusområdena (Skärholmen, Fasta, Spånga-Kista) utgör 21 procent av befolkningen och får 22 procent av stödet.

Det är det som är intressant att diskutera, eller kanske ännu mer det faktum att resterande delar av staden – 42 procent av befolkningen – enbart får 29 procent av stödet.

B2.1.3 Detaljplaner och markanvisningar ska innehålla ställningstaganden om socialt värdeskapande

I alla exploateringsprojekt, innerstaden såväl som ytterstaden, är det önskvärt att staden har styrmedel så att stadsutvecklingsmedel för ateljéer och bibliotek tillkommer. Vissa innerstadsprojekt som byggts på senare år saknar också denna typ av verksamheter.

B2.2.1 Utveckla den lokala samordningen för platsutveckling

Det är sällan stora skillnader inom en enskild stadsdelsnämnds område, så det är mellan stadsdelsområdena som det bör samverkas. Det skulle kunna utvecklas speciella vän-stadsdelar där utbyte sker. Koppla ihop ett socioekonomiskt starkt stadsdelsområde med ett

socioekonomiskt svagt och se hur dessa kan samverka och ha utbyte.

Det är bra med samarbete över förvaltningsgränserna. Förstärkta resurser behöver tillföras för att det ska vara möjligt och tydliga roller, vem som leder projektet, är viktigt.

B2.3.2. Använd tillfällig arkitektur och kulturhändelser för att utveckla stadslivet utanför innerstaden

I samband med att platser byggs om eller byggs ut, oavsett om det sker i de centrala delarna eller i ytterstaden, kan tillfälliga lösningar under byggtiden behövas. Avskärmade och inhägnade byggarbetsplatser kan upplevas som skrämmande och en plats man helst undviker, speciellt då ingen verksamhet pågår.

Exploateringskontoret bör få ansvar för tillfälliga projekt under utbyggnad, runt byggarbetsplatser.

Rapport D: Medborgare med mandat – dialog och delaktighet i Stockholms stad

D2.1.1. Genomför fler medborgarbudgetprocesser

Förvaltningen anser att det kan vara möjligt att prova med att avsätta en mindre del av nämndens medel för parkinvesteringar till en medborgarbudget, i syfte att skapa engagemang och delaktighet i utveckling av en plats i parkmiljön. Ett sådant arbetssätt kräver dock att en god representativitet finns i den grupp av medborgare som ska få ansvara för medborgarbudgeten. För att undvika att personer som ofta använder platsen inte får komma till tals i en sådan här process krävs det att metoder utvecklas för att säkerställa att inte ett fåtal personer som har lätt för att göra sin röst hörd får bestämma över en miljö som ska kunna nyttjas av alla. Arbetssättet begränsar naturligtvis samtidigt nämndens möjligheter att styra via parkplanen.

D2.1.2 Stöd utvecklingen av medskapande dialoger

Förvaltningen anser att staden tagit fram en bra vägledning för medborgardialoger, som förvaltningen använder sig av bland annat i parkupprustningsprojekt. I vägledningen beskrivs att medborgardialogen alltid får anpassas till vilka förutsättningar som ges avseende ekonomiska och personella resurser. Utifrån detta har förvaltningen tagit fram en process för dialog i samband med parkupprustningar. Utökade medborgardialoger kräver enligt förvaltningen förstärkta resurser med särskilda processledare som kan knytas till projekten.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
2. De fyra rapporterna finns i sin helhet på Insyn